

Sygn. akt: I C 1498/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Mirosława Marciniak

Protokolant: st. sekr. sąd. Halina Andrzejak

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2017 roku w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko (...)w W.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego (...)w W. kwotę 24.000,00 zł. (dwadzieścia cztery tysiące złotych 00/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 maja 2014 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia.

II. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.

III. Nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu kwotę 1547,52 zł. (jeden tysiąc pięćset czterdzieści siedem złotych 87/100) tytułem zwrotu części nieuiszczonych kosztów sądowych.

IV. Nie obciąża powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonego powództwa.

V. Zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2748,92 zł. (dwa tysiące siedemset czterdzieści osiem złotych 92/100) tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego.

VI. Przyznaje adwokatowi P. M. prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w K. kwotę 4428,00 zł. (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych 00/100) brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu i kwotę powyższą nakazuje wypłacić z funduszu Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu.

SSO Mirosława Marciniak

Sygn. akt: I C 1498/15

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w dniu 5 maja 2014 roku sprecyzowanym pismem procesowym z dnia 22 września 2014 roku powódka J. J. wniosła do Sądu Rejonowego w Kaliszu o zasądzenie od pozwanego (...)w W. kwoty 54 000,00 złotych wraz z odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz kwoty 3310,00 złotych wraz z odsetkami od dnia 30 listopada 2013 roku, a także zwrot kosztów postępowania w tym kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu. Motywując swoje stanowisko powódka podała, iż w wyniku wypadku do jakiego doszło w dniu 23 sierpnia 2013 roku doznała urazu głowy ze stłuczeniem mózgu, stłuczenia lewego łokcia i obu kolan. Powódka wskazała, iż powyższe urazy uniemożliwiły jej normalne funkcjonowanie, była zmuszona zakupić balkonik umożliwiający jej swobodne poruszanie się, okulary

korekcyjne oraz poniosła koszt naprawy implantów i protez zębowych, które uległy uszkodzeniu w wyniku wypadku. Powódka podała, iż strona pozwana wypłaciła jej kwotę 6000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, co w jej ocenie jest całkowicie nieadekwatne do poniesionych przez nią cierpień fizycznych i psychicznych. Ponadto powódka wskazała, iż kwota 1500,00 złotych wypłacona jej przez pozwane towarzystwo tytułem odszkodowania za kasację F. (...), który uległ zniszczeniu w wyniku przedmiotowego wypadku jest rażąca zaniżona. (k.2-3, 99-101)

W odpowiedzi na pozew wniesiony w dniu 5 września 2014 roku strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podała, iż w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego lekarz zaufania Towarzystwa przyznał powódce 5 % trwałego uszczerbku na zdrowiu, w związku z czym powódce wypłacono tytułem zadośćuczynienia kwotę 6000,00 złotych oraz odszkodowanie w kwocie 181,25 złotych, na którą złożyły się koszty leczenia (zakup balkonika rehabilitacyjnego) oraz zwrot kosztów korespondencji. Ponadto strona pozwana podała, iż niezasadne są żądania powódki w zakresie zwrotu kosztu zakupionych okularów korekcyjnych oraz wykonanych przez powódkę prac stomatologicznych z uwagi na fakt, iż nie zachodzi związek przyczynowy pomiędzy wypadkiem a tymi kosztami. (k.21-22)

Pismem wniesionym w dniu 27 lipca 2015 roku (sprecyzowanym pismem z dnia 27 września 2016 roku) J. J. rozszerzyła powództwo do kwoty 100 000,00 złotych. W uzasadnieniu podała, iż na powyższą sumę składają się:

- kwota 96 690,00 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i cierpienia fizyczne oraz doznany uszczerbek na zdrowiu,

- kwota 3310,00 złotych wraz z odsetkami od dnia 30 listopada 2013 roku do dnia zapłaty, która obejmuje dopłatę do balkonika (160,00 złotych), naprawę implantów i protez zębowych (550,00 złotych), zakup okularów korekcyjnych (600,00 złotych) oraz wyrównanie wartości samochodu F. (...) poprzez dopłatę kwoty 2000,00 złotych.

Powódka wskazała, iż suma ta jest adekwatna do ilości cierpień i stresu jakiego doznała w wyniku przedmiotowego wypadku. Podała ponadto, że towarzyszy jej szereg niepokojących dolegliwości zdrowotnych, uniemożliwiających prawidłowe funkcjonowanie w życiu codziennym (k. 158, 229 - 230)

Postanowieniem z dnia 22 września 2015 roku Sąd Rejonowy w Kaliszu stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Kaliszu. (k. 161)

Pismem z dnia 17 października 2016 roku strona pozwana podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko i wniosła o oddalenie rozszerzonego powództwa w całości, podtrzymując wszystkie swoje dotychczasowe twierdzenia. (k. 236-237)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 sierpnia 2013 roku w miejscowości B. gm. L. doszło do wypadku komunikacyjnego polegającego na tym, że kierujący pojazdem marki M. o nr. rej. (...) R. Ł. nie zachował bezpiecznej odległości od poprzedzającego go samochodu F. (...) nr rej. (...) kierowanego przez J. J., w wyniku czego doprowadził do zderzenia się pojazdów. Powódka uderzyła lewym łokciem w oparcie fotela, a głową o zagłówek. W wyniku wypadku powódka doznała stłuczenia mózgu oraz stłuczenia lewego łokcia i obu stawów kolanowych i klatki piersiowej. Bezpośrednio po zdarzeniu została przewieziona do szpitala w P., gdzie wykonano badanie KT, w wyniku którego stwierdzono obecność krwi wzdłuż sierpa mózgu oraz w lewym płacie ciemieniowym. Z P. powódka została przetransportowana do (...) Szpitala (...) w Ł., gdzie była leczona zachowawczo do 30 sierpnia 2013 roku. Następnie powódka została przewieziona do szpitala w K. z rozpoznaniem stanu po urazie głowy ze stłuczeniem mózgu. Powódce towarzyszyły bóle i zawroty głowy. Wskutek doznanych obrażeń nie doszło do trwałych uszkodzeń struktury tkanki mózgowej. Urazy łokcia i kolan były powierzchowne i wygoiły się bez trwałych następstw. W związku z powyższym w dniu 6 września 2013 roku powódka została wypisana ze szpitala. Leczenie było prawidłowe i skuteczne, doprowadziło do ustąpienia zmian krwotocznych pourazowych w mózgowiu.

W wyniku leczenia unormowano farmakologicznie wartości ciśnienia krwi. Stan ogólny oraz neurologiczny powódki w dniu wypisu do domu był dobry.

(dowód: zeznania powódki J. J. k. 130-131, dokumentacja medyczna k. 117-123, opinia biegłego neurologa A. K. k.162-163)

Prawomocnym wyrokiem z dnia 5 marca 2014 roku Sąd Rejonowy w Łasku (sygn. akt: II K 698/13) uznał, iż sprawca wypadku wypełnił ustawowe znamiona przestępstwa z art. 177 § 1 k.k., postępowanie wobec niego zostało warunkowo umorzone na okres próby 2 lat.

(dowód: okoliczność bezsporna, wyrok w sprawie II K 698/13 Sądu Rejonowego w Łasku k.51-52 i akta II K 698/13 Sąd Rejonowego w Łasku)

W dacie zdarzenia sprawca wypadku był ubezpieczony w pozwanym Towarzystwie Ubezpieczeń.

(dowód: okoliczność bezsporna)

Wartość pojazdu marki F. (...) nr rej. (...) będącego własnością powódki wynosiła w dniu przedmiotowego zdarzenia (w stanie nieuszkodzonym) 1300,00 złotych brutto. W wyniku wypadku, w samochodzie doszło do szeregu uszkodzeń, w związku z powyższym wartość pojazdu po uszkodzeniu wynosiła 160,00 złotych. Uzasadniony koszt naprawy kształtował się na poziomie kwoty 7310,81 złotych brutto, zatem znacznie przewyższał wartość pojazdu.

(dowód: opinia biegłego z dziedziny techniki samochodowej i wyceny pojazdów J. M. k. 252 – 262, wyjaśnienia biegłego k.288, zeznania biegłego nagranie 00:05:12 – 00:22:58 płyta k.293)

Powódka zgłosiła powstałą szkodę stronie pozwanej. W toku postępowania likwidacyjnego uznano, iż trwały uszczerbek na zdrowiu powódki będący następstwem przedmiotowego wypadku wynosi 5 %. Powódka otrzymała z tytułu zadośćuczynienia łącznie kwotę 6000,00 złotych, odszkodowanie w kwocie 181,25 złotych oraz zwrot kosztów korespondencji w kwocie 21,25 złotych. Pozwane Towarzystwo odmówiło zapłaty na rzecz powódki kwot z tytułu prac stomatologicznych uznając, iż powódka nie wykazała związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy wypadkiem a tymi pracami. Ponadto, powódce wypłacono odszkodowanie za zniszczony pojazd w kwocie 1300,00 złotych oraz należność za parkowanie pojazdu, holowanie, koszty przejazdu taksówką oraz poniesioną opłatę skarbową. Samochód powódki został skasowany i z tego tytułu wypłacono jej kwotę około 300 złotych.

(dowód: zeznania powódki J. J. k. 130-131 nagranie 00:27:41 – 00:30:19 płyta k. 293, akta szkodowe płyta CD k. 23 i akta szkody w wersji papierowej Nr (...), dokumentacja k. 32-44, 54-56, 60-87)

U powódki skutek stłuczenia mózgu nie doszło do trwałych uszkodzeń struktury tkanki mózgowej.

Powódka po wypadku nie wymagała leczenia operacyjnego, do chwili obecnej jednak odczuwa wiele uciążliwych dolegliwości. Zdarzają jej się omdlenia, zawroty głowy, utrata równowagi. Jest pod kontrolą lekarza rodzinnego i zażywa przepisane przez niego tabletki. Przedmiotowy wypadek spowodował u powódki duży uraz psychiczny, poczucie lęku przed wyjściem z domu, stres związany z brakiem pomocy. Powódka ma poczucie strachu przed przejściem przez jezdnię, boi się że straci równowagę i upadnie. Powódce towarzyszy duże poczucie bezsilności i bezradności, sama mobilizuje się do działania i do tego, by pozostać aktywną i samodzielną w życiu codziennym. Nie korzysta z pomocy psychologa i psychiatry. W maju 2016 roku powódka upadła w autobusie i doznała złamania żebra. W związku z powyższym, przyznano jej opiekunkę z (...), która przychodziła w wyznaczonych godzinach. Obecnie powódka nie korzysta z pomocy, wszystkimi codziennymi czynnościami takimi jak zakupy, sprzątanie gotowanie, pranie zajmuje się sama. Stały się one bardziej problematyczne, wymagają bowiem większego wysiłku fizycznego ze strony powódki. Z powodu pourazowych bólów i zawrotów głowy w ocenie neurologicznej powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5%. Objawy przewlekłego stresu pourazowego zwiększają wysokość uszczerbku na zdrowiu o kolejne 5%.

(dowód: zeznania powódki J. J. k. 130-131, nagranie 00:22:43-00:38:28 płyta k. 226, opinia biegłego neurologa A. K. k. 162-163v)

Następstwem przedmiotowego wypadku było również stłuczenie lewego łokcia, obu kolan oraz klatki piersiowej powódki. Urazy te były słabe, nie doszło do złamań kostnych. Powodowały one ból i dyskomfort przy ruchach i w czasie oddychania w okresie około 5 tygodni od momentu zdarzenia. Krwiaki lewego łokcia i obu kolan wchłonęły się samoistnie, nie powodując powstania trwałego uszczerbku na zdrowiu z punktu widzenia ortopedycznego. Powódka obecnie nie korzysta z pomocy lekarza ortopedy.

(dowód: częściowo zeznania powódki J. J. nagranie 00:28:14-00:29:53 płyta k. 226, opinia biegłego lekarza ortopedy S. P. k. 208 – 208v)

Powódka J. J. ma 74 lata, z wykształcenia jest bankowcem, mieszka w K.. Obecnie powódka jest emerytką, miesięcznie z tego tytułu otrzymuje kwotę 1146,00 złotych.

(dowód: zeznania powódki nagranie 00:21:37 – 00:22:43, 00:34:21 – 00:35:48 płyta k. 226)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności w oparciu o złożone dokumenty, zeznania powódki J. J., opinie biegłych lekarza neurologa i ortopedy oraz biegłego z dziedziny techniki samochodowej i wyceny pojazdów. W ocenie Sądu biegli w swoich opiniach w sposób jasny przedstawili tok rozumowania prowadzący do sformułowanych wniosków. Opinie sporządzone przez biegłych Sąd uznał za rzetelne, pełne i należyście uzasadnione, a wnioski z nich wyciągnięte za logiczne. Sąd ocenił powyższe opinie również w zakresie ich zgodności z zasadami doświadczenia życiowego oraz wiedzy powszechnej. Należy podkreślić, że opinie biegłych lekarzy neurologa i ortopedy zostały wydane tylko na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy bez badania powódki, ponieważ powódka odmówiła poddania się badaniu przez biegłych.

Sąd oddalił wniosek powódki zgłoszony w piśmie z dnia 20 lutego 2017r. o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu techniki samochodowej na okoliczność ustalenia wartości pojazdu F. (...) o nr rej. (...) w dacie sprzed zdarzenia drogowego z dnia 23 sierpnia 2013r. W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że Sąd uwzględniając wniosek dowodowy zgłoszony przez powódkę w toku procesu, przeprowadził dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu motoryzacji, techniki samochodowej i ruchu drogowego J. M. na okoliczność ustalenia wartości samochodu F. (...), nr rej. (...) w dacie sprzed zdarzenia drogowego dnia 23 sierpnia 2013r., zakresu uszkodzeń pojazdu podczas tego zdarzenia oraz wysokości uzasadnionych kosztów naprawy samochodu. W związku z zarzutami powódki zawartymi w piśmie z dnia 20 lutego 2017r. biegły sądowy sporządził pisemną odpowiedź na zarzuty powódki z dnia 15 marca 2017r., w której wyczerpująco odniósł się do kwestii podniesionych przez powódkę w piśmie kwestionującym opinię podstawową. Dodatkowo biegły został przesłuchany przez Sąd na rozprawie w dniu 23 marca 2017r., kiedy to odniósł się do zarzutów podniesionych przez powódkę, skutecznie je odpierając i powtarzając argumentację uzasadniającą wnioski wywiedzione w opinii podstawowej i odpowiedzi na zarzuty powódki. Biegły wykazał, że metodę porównawczą stosuje się gdy dysponujemy udokumentowanymi transakcjami z okresu powstania zdarzenia. Biegły w dacie wydawania opinii nie dysponował udokumentowanymi transakcjami z okresu zdarzenia, dlatego nie wykorzystał tej metody. Co więcej biegły logicznie uzasadnił, iż w dacie zdarzenia wartość samochodów tej marki była niższa, a obecnie wartość samochodów tej marki rośnie, ponieważ zapanowała moda na tzw. „maluchy”. Samochód powódki z uwagi na rocznik nie należał do samochodów zabytkowych. Ponadto biegły wyjaśnił, że ceny podane na (...)na które powołuje się powódka są cenami ofertowymi i nie są tożsame z cenami zakupu.

Opinia biegłego została sporządzona w oparciu o analizę materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy i notowań rynkowych na podstawie systemu (...). W ocenie Sądu sporządzona opinia jest jasna i w pełni zrozumiała, zawiera wyczerpujące odpowiedzi na kwestie zawarte w tezie dowodowej. Wątpliwości ani zastrzeżeń nie budzi również zastosowane przez biegłego wycena samochodu, kosztów jego naprawy.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, sąd rozpoznający sprawę powinien zażądać dodatkowej opinii innych biegłych, jeżeli występuje rozbieżność, niepełność lub niejasność opinii. Należy podkreślić, że sąd nie ma obowiązku przeprowadzać kolejnego dowodu z opinii innego biegłego z tym jedynie uzasadnieniem, że sporządzona już na użytek sprawy opinia jest niekorzystna dla jednej ze stron. Dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego z zakresu motoryzacji i techniki samochodowej w realiach niniejszej sprawy prowadziłyby, w ocenie Sądu, wyłącznie do nieuzasadnionego generowania dalszych kosztów i przedłużenia postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności za szkodę polegającą na wystąpieniu u powódki rozstroju zdrowia pozostającego w związku przyczynowym z wypadkiem. Odpowiedzialność ta wynika z przepisów art. 822 § 1 k.c. i art. 34 ust 1 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124 poz. 1152) w zw. z art. 435 i 436 k.c. Sprawca wypadku miał zawartą z pozwanym zakładem ubezpieczeń umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Sporna między stronami pozostawała kwestia rozmiaru szkody podlegającej wyrównaniu. Dotyczyło to w pierwszym rzędzie należnego powódce zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Pozwany już w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił na rzecz powódki zadośćuczynienie w łącznej kwocie 6.000 zł, uznając, że kwota ta stanowi wystarczającą kompensatę z tytułu doznanych przez powódkę cierpień fizycznych i psychicznych.

Zgodnie z art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości), jak i cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniem fizycznym lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia).

Krzywda, jako niematerialna szkoda na osobie, jest ze swej natury trudna do oszacowania w wartościach wymiernych ekonomicznie. Z uwagi na ocenny charakter ustalania konkretnej kwoty zadośćuczynienia jej określenie jest ze swej istoty objęte sferą swobodnej oceny sędziowskiej, co oczywiście nie może oznaczać dowolności /post. SN z 27.07.2005 r. opubl. LEX nr 152495/. Przyjmuje się, że kryteria istotne przy ustalaniu odpowiedniej sumy zadośćuczynienia to m. in.: rodzaj naruszonego dobra, zakres i rodzaj rozstroju zdrowia, czas trwania cierpień, wiek pokrzywdzonego, intensywność ujemnych doznań fizycznych i psychicznych, rokowania na przyszłość, konsekwencje uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego w życiu osobistym i społecznym oraz stopień winy sprawcy /zob. m.in. wyr. SN z 20.04.2006 r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509; wyr. SN z 09.11.2007 r., V CSK 245/07, OSNC-ZD 2008r., z. 4, poz. 95/. Określając kwotę należnego zadośćuczynienia pieniężnego Sąd musi kierować się wskazanymi wyżej kryteriami, mając na uwadze całokształt okoliczności każdego rozpatrywanego przypadku, oraz uwzględniając okoliczność, że obejmuje ono wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości; ma ono bowiem charakter całościowy i jest przyznawane jednorazowo /zob. m.in. wyr. SN z 18.0.2004 r., IV CK 357/03, LEX nr 584206; wyr. SA w Poznaniu z 02.06.2010 r., I ACa 392/10, LEX nr 756571/.

Zadośćuczynienie z art. 445 k.c. ma przede wszystkim charakter kompensacyjny, dlatego jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach /wyrok SN z dnia 26.02.1962 r., OSNCP 1963, poz. 58, z. 3, wyrok S.A. w Katowicach z dnia 18.02.1998 r., I ACa 715/97 - Wokanda nr 9 z 1999r - str. 46-48/.

Rozstrzygając w kwestii należnego powódce zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, Sąd stanął na stanowisku, że wypłacone dotąd przez pozwanego zadośćuczynienie jest zaniżone w stosunku do rozmiaru cierpień jakie wystąpiły u powódki w następstwie wypadku.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze dyskomfort psychiczny i fizyczny (stres, ból, niedogodności) powódki związane z jej pobytami w szpitalach oraz przechodzonymi badaniami i leczeniem zachowawczym. Ze zgromadzonego materiału dowodowego, a w szczególności przeprowadzonej w sprawie opinii biegłego neurologa wynika, że wskutek stłuczenia mózgu u powódki nie doszło do trwałych uszkodzeń struktury tkanki mózgowej. Niewątpliwym jest natomiast, iż przedmiotowe zdarzenie spowodowało u powódki bardzo silny lęk związany z zagrożeniem życia zarówno w czasie wypadku jak i obawę co do dalszych konsekwencji zdrowotnych. Powódka boi się wychodzić z domu, odczuwa strach przed przejściem przez jezdnię, ciągle towarzyszy jej niepokój. Powódka sama prowadzi gospodarstwo domowe, nie korzysta z niczyjej pomocy. Stara się mobilizować do działania i do wykonywania zwykłych czynności życia codziennego takich jak zakupy, gotowanie, sprząatanie, pranie. Prace te sprawiają jej jednak trudności, wymagają większego wysiłku fizycznego, co potęguje poczucie bezsilności. Długotrwały stres wpływa zaś na nasilające się objawy takie jak zawroty głowy, zachwiania równowagi.

W ocenie biegłej neurolog z powodu pourazowych bólów i zawrotów głowy zakres trwałego uszczerbku na zdrowiu sięgnął u powódki 5%, a objawy przewlekłego stresu pourazowego zwiększają wysokość uszczerbku na zdrowiu o kolejne 5%. Łącznie trwały uszczerbek na zdrowiu w związku z następstwami wypadku wynosi 10%. W wypadku powódka doznała stłuczenia łokcia lewego, obu kolan i klatki piersiowej. Urazy te były na tyle słabe, że nie doszło do złamania układu kostnego stłuczonych okolic. Powstałe krwiaki łokcia lewego i obu kolan wchłonęły się nie powodując trwałych następstw w postaci długotrwałego jak i stałego uszczerbku na zdrowiu. W ocenie biegłego ortopedy nie ma uszczerbku natury ortopedycznej, który równa się 0%. Nie korzystanie przez powódkę z pomocy lekarskiej związanej z przebyciem stłuczeniem świadczy, iż nie istniały powody do takiego leczenia.

W ocenie biegłego ortopedy doznane stłuczenia powodowały ból przy ruchach stawów kolanowych i łokcia lewego i w czasie oddychania przez okres około 5 tygodni to jest przez okres wchłaniania się krwiaków i nie pozostawiły trwałych następstw w postaci uszczerbku na zdrowiu.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd uznał, że odpowiednią kwotą zadośćuczynienia za doznaną przez powódkę krzywdę będzie suma 30.000 zł. Mając na uwadze fakt, że pozwany wypłacił już powódce kwotę 6.000zł. Sąd zasądził na rzecz powódki różnicę w kwocie 24.000zł. Dalej idące żądanie było w ocenie Sądu wygórowane i przekraczało rozsądne granice odpowiadające aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa.

Rozstrzygając w przedmiocie zasądzenia odsetek ustawowych, Sąd na podstawie art. 481 k.c. uznał, że orzeczenie przyznające zadośćuczynienie za doznaną krzywdę ma charakter deklaratoryjny. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 12 grudnia 2014 roku (I ACa 600/14 Lex nr 1602870) momentem, od którego należą się odsetki za opóźnienie w wypłacie zadośćuczynienia jest chwila wezwania dłużnika do jego zapłaty wraz ze skonkretyzowaniem żądanej kwoty. Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela pogląd wyrażony w powołanym orzeczeniu. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego uznał swoją odpowiedzialność i wypłacił zadośćuczynienie w kwocie mniejszej niż żądała powódka. W tej sytuacji Sąd uznał, iż od dnia następnego po wydaniu decyzji z dnia 14 maja 2014 roku pozwany pozostawał w zwłoce (k. 87). W związku z powyższym, Sąd zasądził odsetki w wysokości ustawowej od dnia 15 maja 2014 roku do dnia zapłaty.

Poniesione przez poszkodowanego szkody na mieniu podlegają naprawieniu na podstawie art. 361 par. 2 k.pc,

Zgodnie z art. 361 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Podkreślić należy, iż naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzone.

Treść art. 361 § 2 k.c. pozwala na wniosek, że pod rządem kodeksu cywilnego naprawienie szkody ma zapewnić całkowitą kompensatę doznanego uszczerbku, nie dopuszczając jednak zarazem do nieuzasadnionego wzbogacenia poszkodowanego. Odszkodowanie, bowiem należy się tylko w granicach normalnego związku przyczynowego. Kodeksowa zasada pełnego odszkodowania, przejawia się w tym, że naprawienie szkody obejmuje zarówno straty, jakie poszkodowany poniósł, jak i korzyści, które mógł osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzone.

Na ogół uważa się, że unormowanie zawarte w art. 361 k.c. opiera się na założeniach teorii przyczynowości adekwatnej. Zgodnie z tą teorią, związek przyczynowy zachodzi tylko wtedy, gdy w zestawie wszystkich przyczyn i skutków mamy do czynienia jedynie z takimi przyczynami, które normalnie powodują określone skutki. Nie wystarczy więc stwierdzić istnienie związku przyczynowego jako takiego. Wymagane bowiem jest też stwierdzenie - co należy do sądu - że chodzi o następstwa normalne, co oznacza skutki typowe lub oczekiwane w zwykłej kolejności rzeczy, a więc niebędące rezultatem jakiegoś zupełnie wyjątkowego zbiegu okoliczności.

Wskazać należy, iż w postępowaniu cywilnym obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (por. wyrok SN z 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, publ. OSNC 1997/6-7/76).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy uznać za bezzasadne żądanie powódki w zakresie zwrotu kosztu zakupu okularów korekcyjnych, naprawy implantów i protez zębowych, bowiem nie wykazała ona zaistnienia związku przyczynowego pomiędzy przedmiotowym wypadkiem a zakresem powyższych żądań. Powódka przedstawiła rachunki (kilka miesięcy po przedmiotowym wypadku), świadczące o poniesionych przez nią kosztach zakupu okularów korekcyjnych oraz naprawy protez zębowych, nie jest to jednak tożsame z wykazaniem, aby zgłaszane przez nią poniesione koszty pozostawały w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, mającym stanowić źródło krzywdy po jej stronie, a tym samym istnienia po stronie pozwanego zobowiązania do spełnienia żądanego świadczenia.

Nie jest również zasadne żądanie powódki w zakresie dopłaty do zakupionego przez nią balkonika rehabilitacyjnego. Należy zauważyć, iż strona pozwana wypłaciła powódce z tego tytułu kwotę 160,00 złotych. Ponadto nie bez uwagi Sądu pozostaje, iż zakup przez powódkę powyższego balkonika nie był wynikiem zalecenia lekarza, związanym z rzeczywistym brakiem możliwości samodzielnego poruszania się. Jakkolwiek Sąd miał świadomość, iż powódka mogła odczuwać pewien dyskomfort podczas chodzenia uznać jednak należy, iż było to wynikiem bardziej lęku przed utratą równowagi i zachwianiem, a zatem miało swoje źródło nie w dolegliwościach natury fizycznej, ale w subiektywnym odczuciu powódki. W świetle zaś faktu, iż lekarze nie widzieli z punktu medycznego żadnych wskazań do stosowania przez powódkę tego typu sprzętu rehabilitacyjnego. Na fakt zasadności roszczenia powódki ma bowiem wpływ – nie sam fakt zakupu przez nią balkonika w celu pewnego rodzaju ułatwienia i udogodnienia w poruszaniu się, ale rzeczywista potrzeba i nie dająca się wykluczyć konieczność takiego zakupu. Taka zaś sytuacja w niniejszej sprawie nie zachodziła.

Mając na uwadze żądanie powódki odnoszące się do zasądzenia od strony pozwanej kwoty 2000,00 złotych tytułem wyrównania wartości zniszczonego samochodu z całą pewnością uznać należy, iż nie jest ono zasadne. Mając na uwadze pisemną opinię biegłego z zakresu techniki samochodowej i wyceny pojazdów, maszyn i urządzeń, odpowiedź biegłego na zarzuty powódki Sąd nie miał wątpliwości, iż realna wartość rynkowa samochodu F. (...) nr rej. (...) przed przedmiotowym zdarzeniem wynosiła 1300,00 złotych i taką właśnie kwotę powódka otrzymała od pozwanego po przeprowadzonym postępowaniu likwidacyjnym. Ponadto powódce zwrócono koszty holowania pojazdu, parkowania i kasacji. W powyższym kontekście nie jest zasadny zarzut powódki, jakoby zastosowana przez biegłego metoda wyceny pojazdu była nieprawidłowa. Zważyć bowiem należy, że metodę porównawczą stosuje się jedynie w przypadku, gdy biegły dysponuje udokumentowanymi transakcjami z okresu powstania szkody, takich zaś danych biegły w niniejszej sprawie nie posiadał. W momencie zaistnienia przedmiotowego zdarzenia, ceny tego typu pojazdów kształtowały się na poziomie wskazanym powyżej i taką cenę Sąd przyjął w niniejszej sprawie. Jakkolwiek biegły podał, iż wartość samochodów marki F. (...) w chwili obecnej rośnie, wskazać wszakże należy, iż wynika przede wszystkim z pewnego rodzaju tendencji do postrzegania ich w charakterze aut zabytkowych. Nie można jednak tracić z pola widzenia faktu, że pewnego rodzaju trendy panujące w chwili obecnej na rynkach motoryzacyjnych nie mają znaczenia dla niniejszej sprawy. Wycenę przedmiotowego pojazdu należy bowiem przyjmować na czas zaistnienia wypadku, nie może ona znajdować odzwierciedlenia w dowolnych i niejako elastycznych preferencjach i kierunkach rozwoju stosunków handlowych w branży samochodowej. Co więcej, nawet przyjmując za zasadne wpływ powyższych uwarunkowań

wskazać należy, iż samochód należący do powódki pochodził z rocznika 1998, zatem nie należał jeszcze do kategorii zabytkowych i również z tego powodu wykluczona pozostaje możliwość przyjęcia jego wyższej wartości. Reasumując żądanie powódki w zakresie szkody na mieniu należało oddalić.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów. Żądanie powódki opiewało na kwotę 100.000 zł., z czego Sąd uwzględnił 24.000zł. Tym samym pozwany przegrał sprawę w 24%, dlatego na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2014r., poz. 1025) Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu kwotę 1527,87 zł. tytułem zwrotu części nieuiszczonych kosztów sądowych. Biorąc pod uwagę sytuację materialną powódki, która utrzymuje się jedynie ze świadczenia emerytalnego wynoszącego 1115,07 zł. miesięcznie, Sąd nie obciążył jej pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonego powództwa (punkt III i IV sentencji wyroku).

Na koszty sądowe składa się opłata w kwocie 5.000,00 zł. oraz koszty opinii biegłych w kwocie 1.448,01 zł.

Na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 490), Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2748,92 zł. tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego, poniesionych przez stronę pozwaną (punkt V sentencji wyroku).

Na podstawie § 6 pkt 6 w zw. z § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 461), Sąd przyznał adwokatowi P. M. prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w K. kwotę 4428,00 (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem 00/100) złotych brutto, uwzględniającą 23 % podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

SSO Mirosława Marciniak